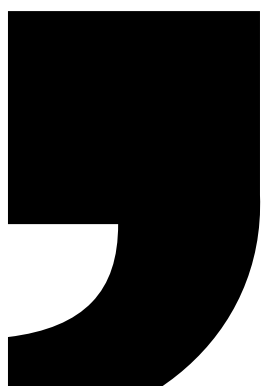
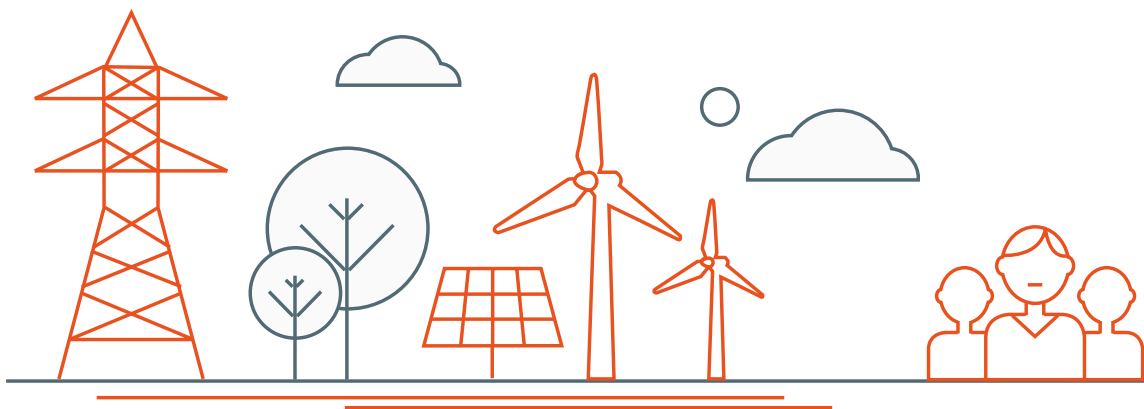

Bijlagen bij het jaarverslag 2017

INHOUD

	1.	Duurzaamheidsambities	2
	2.	Groepsprioriteiten - Materialiteit	3
	2.1.	Gefaseerde aanpak	3
	2.2.	Groepspanels van Elia-gebruikers	3
	3.	Netwerkbeheer	5
	3.1.	Evolutie van geïnstalleerd vermogen (Elia België)	5
	3.2.	Energiebalans (Elia België)	5
	3.3.	Energiebalans (Elia België - 2017)	6
	3.4.	Grensoverschrijdende uitwisseling voor België (TWh) (Elia België - 2017)	6
	3.5.	Evolutie van het verbruik (TWh) (Elia België)	7
3.6.	Netonderbrekingen (Elia België)	7	
3.7.	Niet-geleverde energie (Elia België)	8	
3.8.	Kwaliteit van de dienstverlening opgesplitst per spanning (Elia België)	8	
4.	Beheer van de infrastructuur	9	
4.1.	Beheer van de toeleveringsketen	9	
4.2.	Aantal leveranciers in België - EU versus niet-EU	9	
4.3.	Verdeling van de jaarlijkse uitgaven in België - EU versus niet-EU	9	
4.4.	Totale lengte van het circuit in km (Elia België)	10	
4.5.	Aantal hoogspanningsstations (Elia België)	10	
5.	HR	11	
5.1.	Totale personeelsbezetting (Elia groep - 2017)	11	
5.2.	Vertrekkers per geslacht (Elia België)	13	
5.3.	Ouderschapsverlof (Elia België)	13	
5.4.	Werknemersenquête (Elia België)	14	
5.5.	Nieuwe medewerkers per leeftijdscategorie (Elia België)	17	
5.6.	Personeelsverloop per leeftijdscategorie (Elia België)	17	
5.7.	Gemiddeld aantal ziekte dagen per werknemer (Elia België)	17	
6.	Publieke acceptatie (met focus op milieu en biodiversiteit)	18	
6.1.	Energieverbruik binnen de organisatie (Elia België - 2017)	18	
6.2.	Aantal projecten waarvan de impact wordt gecontroleerd (Elia België)	18	
6.3.	Vogels beschermen door installatie van vogelmarkeringen (Elia België)	18	
6.4.	Duurzame integratie van faciliteiten in het Stevin project (Elia België)	19	
6.5.	Jaarlijkse implementatiebudget voor LIFE ELIA-RTE (Elia België)	19	
6.6.	Electromagnetische velden (Elia België)	19	
6.7.	Verzoeken om informatie verwerkt (Elia België)	20	
6.8.	CO ₂ -balans (Elia België)	20	
6.9.	Informatieverzoeken en klachten (Elia België)	21	
7.	GRI-referentietabel	22	

1. Duurzaamheidsprogramma en ambities

Het directiecomité van Elia in België heeft in november 2017 de volgende duurzaamheidsambities vastgelegd:

		AMBITIES VOOR 2020	AMBITIES VOOR 2050	
ELIA België	Energienet	We ontwikkelen een net dat de integratie van 13% hernieuwbare energie uit alternatieve bronnen in de productmix mogelijk maakt op Belgisch niveau, en we dragen bij aan de ambitie van 20% hernieuwbare energie op Europees niveau.	Hernieuwbare energie integreren in zowel centrale als decentrale systemen.	
		We zorgen dat de gemiddelde jaarlijkse onderbrekingstijd de maximale AIT van 2,55 minuten niet overschrijdt.	Sterke interconnecties uitbouwen met onze buurlanden.	
		We verankeren een veiligheidscultuur bij Elia door het bewustzijn rond dit thema te vergroten bij onze medewerkers en onze contractors:	Digitale technologieën en een marktdesign met 'slimmere netten' moeten een efficiënte exploitatie mogelijk maken.	
	Safety	<ul style="list-style-type: none"> – Elke werknemer en contractor moet vertrouwd zijn met de principes van het Go4Zero-programma – De veiligheidsinstructies van Elia moeten correct worden toegepast – Elektrische bijna-ongevallen of incidenten moeten worden vermeden – Het aantal letsels moet naar beneden en de kwaliteit van de rapportering moet verbeteren. 	De ambities op lange termijn worden in een volgend stadium vastgelegd.	
		AMBITIES VOOR 2020	AMBITIES VOOR 2050	
ELIA België		Werknemers	We werken een uitgebreid ontwikkelingsprogramma uit voor onze organisatiestructuur en onze medewerkers.	
			We evolueren naar een aangepaste bedrijfscultuur met een nieuwe visie en ambitie.	
	We creëren een organisatie die sterke prestaties neerzet, om de besluitvorming te versnellen en iedereen aan te moedigen om meer initiatief te tonen.			
	Milieu	We creëren een positieve impact voor de samenleving door het net verder te ontwikkelen en hernieuwbare energie maximaal te integreren in het Europese net van de toekomst.		
We verminderen de CO ₂ -uitstoot van onze eigen activiteiten met 20% (tegenover 2010).		De ambities op lange termijn worden in een volgend stadium vastgelegd.		
Samenleving	Wij leveren de infrastructuur van de toekomst en innoveren onze diensten om de weg te effenen naar een betrouwbaar en duurzaam elektriciteitssysteem, waarbij het belang van de gemeenschap centraal staat in elke beslissing die we nemen.			
	We breiden de dialoog met onze stakeholders uit en houden iedereen op de hoogte tijdens de volledige duur van het project.			
		We doen de nodige onderzoeken en analyses, en we fungeren als adviseur voor de verschillende overheden om de energietransitie te realiseren in het belang van de samenleving.		

2. Groepsprioriteiten - Materialiteit

2.1. Gefaseerde aanpak

De in deze kaders geïdentificeerde onderwerpen zijn door de directie van Elia beoordeeld. De volgende personen waren betrokken bij de voorbereiding van de Materialiteitsindex van de Groep:

- Departementsverantwoordelijken van Elia in België
- Een departementsverantwoordelijke van 50Hertz
- CEO Eurogrid Belgium

De departementsverantwoordelijke van 50Hertz die de materialiteitsonderwerpen evalueerde, heeft rekening gehouden met de materialiteitsbeoordeling die in 2016 werd uitgevoerd bij de interne stakeholders van 50Hertz. De output van de Duitse beoordeling is opgenomen in de input voor deze materialiteitsbeoordeling.

Daarnaast zijn de onderwerpen die in de bestaande stakeholderkanalen aan bod komen aan deze materialiteitsindex getoetst om de volledigheid van onze oefening na te gaan.

In een volgende fase zal deze materialiteitsindex worden gebruikt als basis voor de benadering van externe stakeholders.

2.2. Groepspanels van Elia-gebruikers

Elia organiseert geregeld panels voor haar gebruikers (users' groups). Via deze discussiegroepen kan Elia de dialoog met haar belangrijkste klanten en partners levendig houden. Binnen de gebruikersgroepen zijn er 3 werkgroepen en 4 task forces. De task forces worden ad hoc samengesteld om indien nodig specifieke thema's te behandelen. Momenteel zijn 3 van de 4 task forces actief:

- **Task Force BidLadder:** deze task force bespreekt het design van een BidLadder-marktplatform met alle stakeholders, zodat de marktpartijen de beschikbare flexibiliteit op de markt kunnen aanbieden.
- **Task Force Implementation Strategic Reserves:** deze task force informeert de marktpelers en stakeholders en wisselt informatie uit over alle relevante onderwerpen in verband met de implementatie van de strategische reserves.
- **Task Force Implementation Network Codes** (momenteel inactief): deze task force bestaat uit een groep van experts die door de gebruikersgroep werd samengesteld om specifieke vraagstukken en onderwerpen in verband met de implementatie van de Europese netwerkcodes in de Belgische context te analyseren, te bespreken en 'inhoud' voor te stellen.
- **Task Force CIPU Redesign (iCAROS):** deze task force bespreekt onderwerpen in verband met de toekomstige coördinatieprocedures met de relevante stakeholders.

De werkgroepen worden minstens een keer per jaar georganiseerd en bestaan uit:

- **Werkgroep System Operation and European Market Design:** deze werkgroep behandelt thema's in verband met het beheer van het hoogspanningsnet en de berekening van de capaciteit, evenals initiatieven en ontwikkelingen voor de Europese integratie van de elektriciteitsmarkten.
- **Werkgroep Belgian Grid:** deze werkgroep behandelt onderwerpen in verband met het Elia-netwerk en de gerelateerde mechanismen, producten en diensten die van belang zijn voor de klanten van Elia.
- **Werkgroep Balancing:** deze werkgroep houdt zich voornamelijk bezig met operationele, technische en marktgerelateerde vraagstukken en wil Elia voorbereiden op de uitdagingen waarmee de balancingmarkt van Elia in de komende jaren geconfronteerd zal worden.

Bovendien worden jaarlijks 4 plenaire vergaderingen van de gebruikersgroepen georganiseerd om informatie door te geven over belangrijke onderwerpen die niet aan bod komen in de werkgroepen.

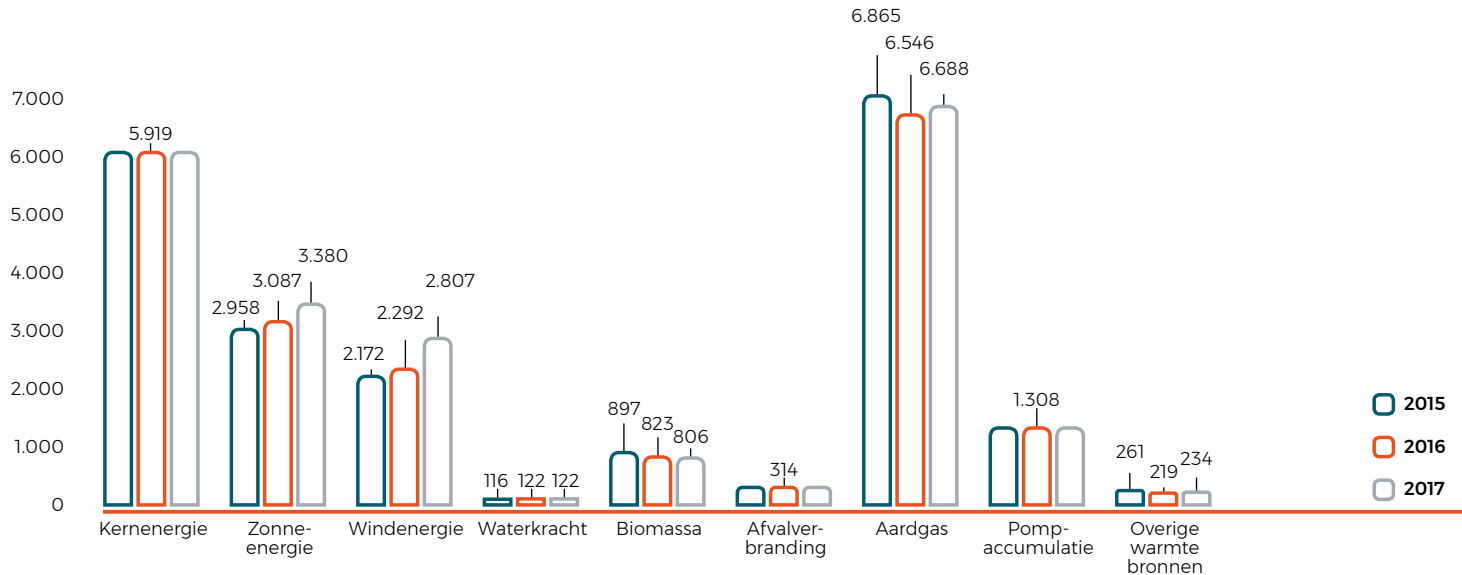

Tijdens deze sessies worden thema's besproken die van belang zijn voor de betrokken externe stakeholders. In onderstaande tabel vindt u een overzicht van de thema's in overeenstemming met de GRI-normen, de SASB-normen en de ISO 26000-normen.

Gebruikersgroep	Sessie	Link naar materieel thema
Plenaire vergaderingen gebruikersgroep	– 30/03/2017 – Schone energie voor alle Europeanen	Transmissiediensten
	– 22/06/2017 – Offshore modulair net	
	– 21/09/2017 – Implementatie netwerkcodes	
	– 21/09/2017 – innovation @ Elia	
	– 7/12/2017 – ENTSO-E Winter Outlook 2017-2018	
	– 22/06/2017 – Modulair offshore net	Eerlijk zakendoen
	– 22/06/2017 – Visie van Elia op energie in België in 2050	
	– 21/09/2017 – Implementatie netcodes	
	– 22/06/2017 – Feedback WG balancing	Arbeidspraktijken/werknemers
	– 30/06/2016 – Klanttevredenheidsenquête	
	– 21/09/2017 – Feedback WG Balancing & TF iCAROS	
	– 21/09/2017 – innovation @ Elia	
	– 22/06/2017 – Visie van Elia op energie in België in 2050	Milieu
	– 22/06/2017 – Compensatie in natura 2018	
	– 22/06/2017 – Modulair offshore net	
– 30/06/2016 – Klanttevredenheidsenquête		
– 30/03/2017 – Schone energie voor alle Europeanen	Governance van de organisatie	
– 30/06/2016 – Klanttevredenheidsenquête		
– 22/06/2017 – Visie van Elia op energie in België in 2050	Betrokkenheid bij en ontwikkeling van de gemeenschap	
– 30/06/2016 – Klanttevredenheidsenquête		
– 21/09/2017 – innovation @ Elia		
Wergroep System Operation and European Market Design	– 27/04/2016 – Elia summer outlook (risico van incompressibiliteit)	Transmissiediensten
Wergroep Belgian Grid	– 1/02/2016 – Status van de grote infrastructuurwerken van Elia	Transmissiediensten
	– 25/03/2016 – Power Quality	
	– 19/06/2017 – Grote infrastructuurprojecten	
	– 21/04/2017 – Netverliezen	
	– 7/03/2017 – implementatie netcodes	Eerlijk zakendoen
Wergroep Balancing	– 30/11/2017 – WG Balancing	Transmissiediensten
	– 15/05/2017 – WG Balancing	Eerlijk zakendoen
	– Statusmeetings van de TF balancing	Arbeidspraktijken/werknemers

3. Netwerkbeheer

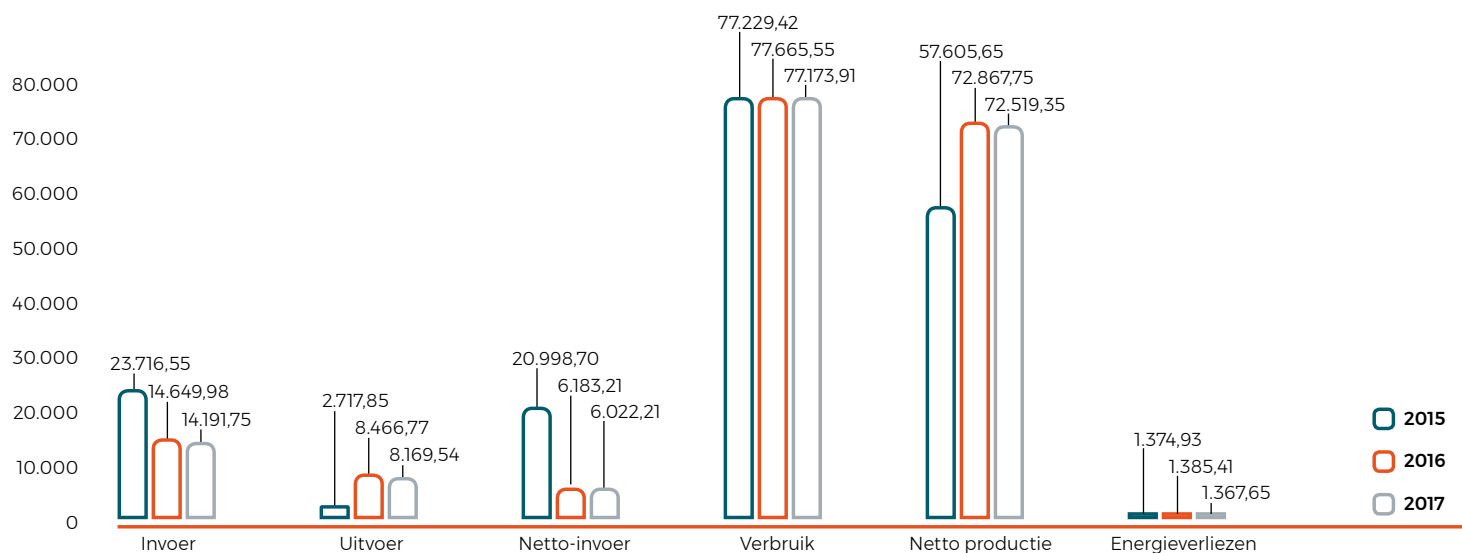
3.1. Evolutie van geïnstalleerd vermogen (Elia België)

Het geïnstalleerde nucleaire vermogen blijft stabiel tot de eerste ontmanteling, die gepland is in 2022.

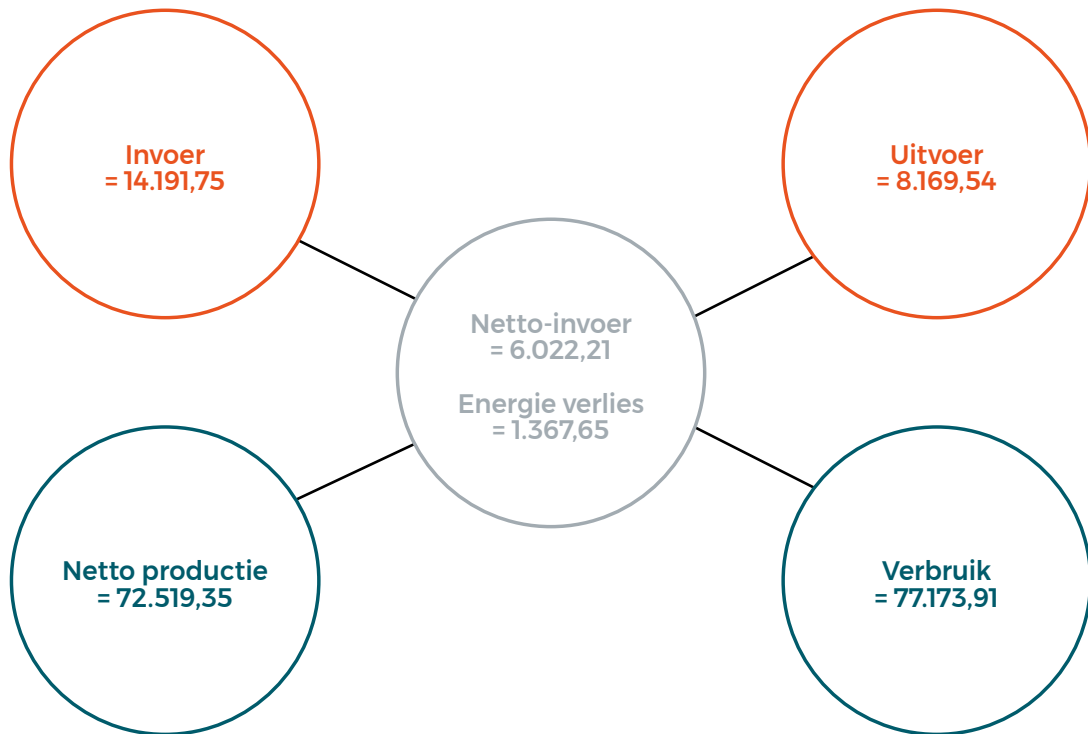
De geïnstalleerde capaciteit van **hernieuwbare energiebronnen**, zoals zon en wind, is toegenomen en zal in de volgende jaren naar verwachting blijven groeien. Elia treedt op als marktfacilitator en levert in die rol veel inspanningen om het net voor te bereiden op de integratie van hernieuwbare energie.

3.2. Energiebalans (Elia België)

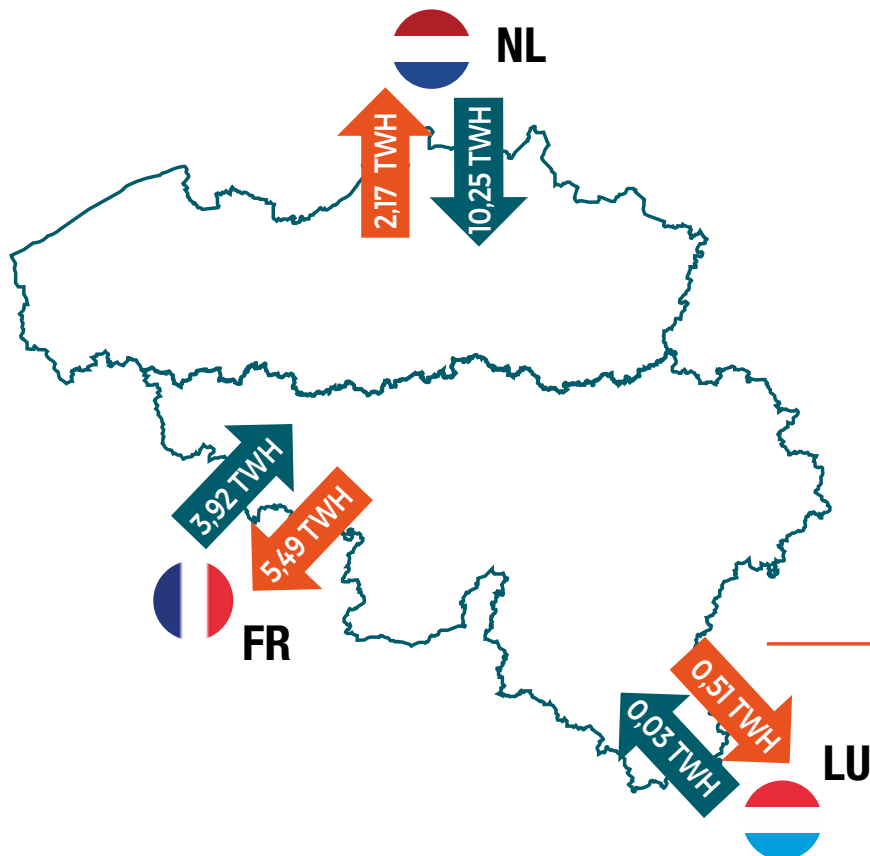

Het **verbruik** daalde in 2017 lichtjes met 0,6% ten opzichte van 2016. In 2017 werd 77.173,91 Gwh energie verbruikt. Deze terugval is te verklaren door de dalende tendens in zowel import als export. De **nettoproductie** van energie kende een lichte daling met 0,5%, van 348,40 Gwh naar 72.519,35 Gwh. Over de jaren heen blijft het **energieverlies** stabiel. In 2017 ging 1.367,65 Gwh energie verloren.

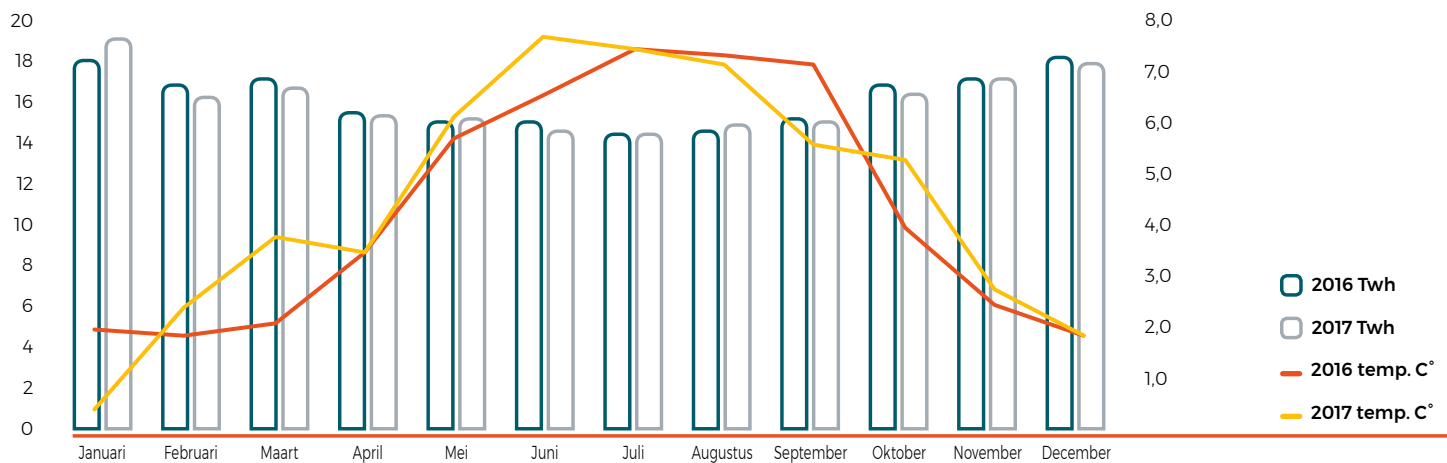
3.3. Energiebalans (Elia België - 2017)

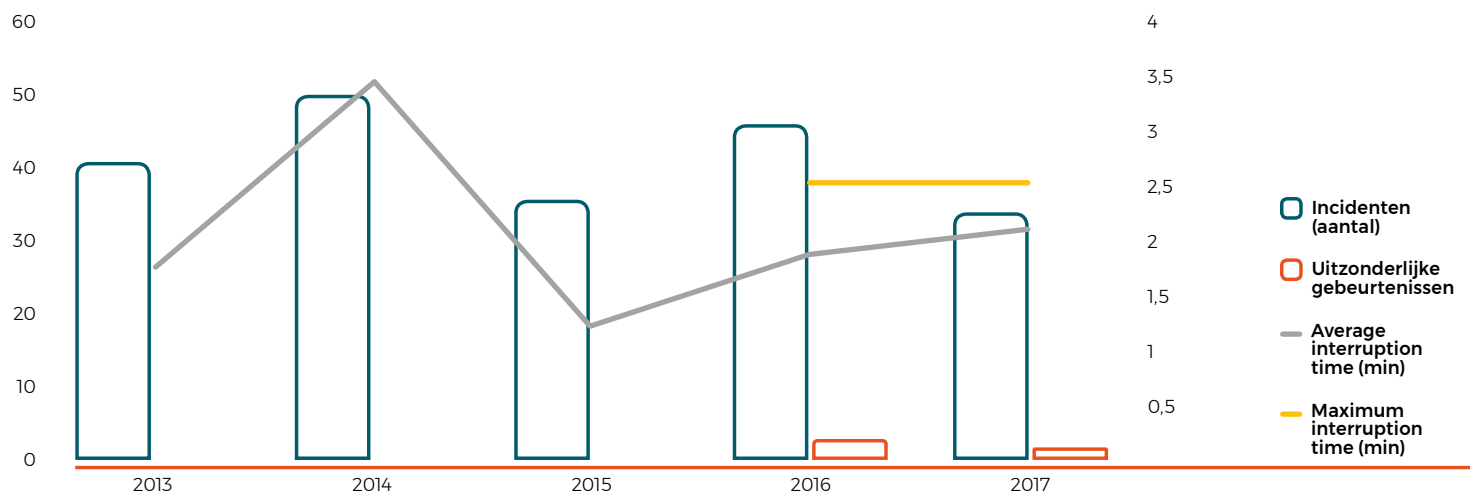
3.4. Grensoverschrijdende uitwisseling voor België (TWh) (Elia België - 2017)

3.5. Evolutie van het verbruik (TWh) (Elia België)

3.6. Netonderbrekingen (Elia België)

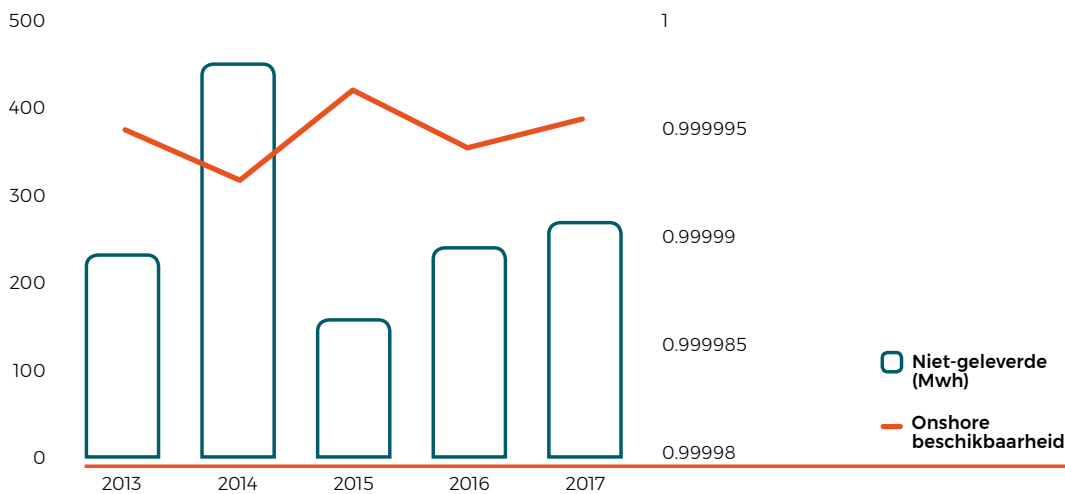
Wat betreft de **onderbrekingen waarvoor Elia verantwoordelijk is**, worden alle onderbrekingen door fouten van klanten, onweersbuien, derden, vogels enz. hier buiten beschouwing gelaten. Bovendien zijn in deze grafiek alleen incidenten opgenomen die tot een onderbreking voor klanten van meer dan 3 minuten hebben geleid.

De **Maximum Interruption Time** is de referentiewaarde die wordt gebruikt om de incentive van de gemiddelde onderbrekingstijd (Average Interruption Time - AIT) te berekenen. Deze waarde, die gebaseerd is op een gemiddelde over 7 jaar, werd geïntroduceerd in 2015 en voor 4 jaar gevalideerd door de CREG. Deze referentiewaarde zal in 2019 opnieuw worden beoordeeld.

Uitzonderlijke gebeurtenissen zijn het aantal natuurrampen, stormen of andere weersomstandigheden, nucleaire of chemische ongevallen, ontploffingen enz. die een onderbreking van meer dan 3 minuten hebben veroorzaakt. Alleen in 2016 en 2017 hebben zich uitzonderlijke gebeurtenissen voorgedaan. Tussen maart 2012 en juni 2016 hebben zich geen grote gebeurtenissen voorgedaan die tot een onderbreking voor klanten hebben geleid.

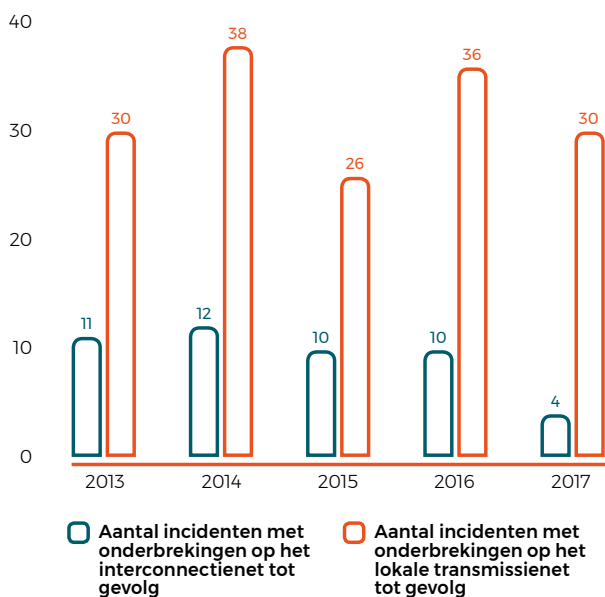
3.7. Niet-geleverde energie (Elia België)

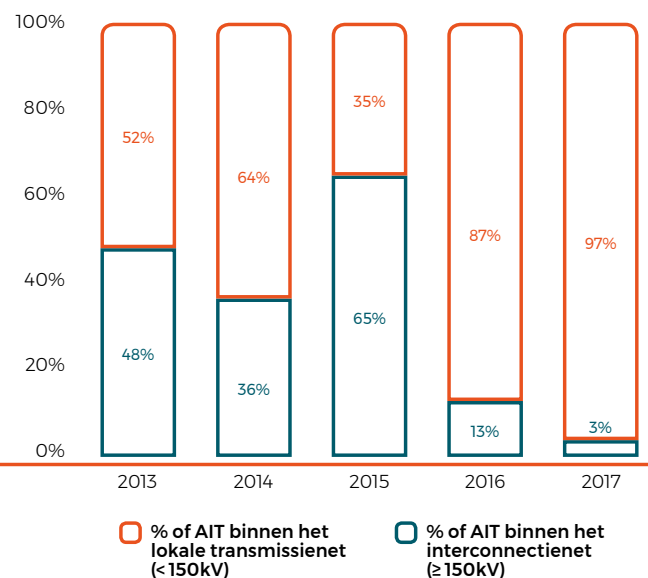
De **onshore beschikbaarheid** staat voor de beschikbaarheid van de interfacepunten tussen het net van Elia en het net van de klanten. Daarbij wordt rekening gehouden met alle onderbrekingen veroorzaakt door intrinsieke risico's (weer, derden, dier buiten het gebouw enz.) of door interne problemen bij Elia (defect materiaal, menselijke fout enz.) van meer dan 3 minuten. Rechtstreeks door klanten van Elia veroorzaakte onderbrekingen zijn uitgesloten. Deze onshore beschikbaarheid wordt berekend als $1 - (AIT/\#min \text{ in het jaar})$. De **niet-geleverde energie** betreft alle energie die niet aan onze klanten werd geleverd tijdens door interne problemen bij Elia veroorzaakte onderbrekingen die langer dan 3 minuten hebben geduurd. Er wordt echter geen rekening gehouden met de impact van belangrijke gebeurtenissen.

3.8. Kwaliteit van de dienstverlening opgesplitst per spanning (Elia België - 2017)

ONDERBREKINGEN VERDEELD OVER HOOG- EN LAAGSPANNING

VERDELING AIT VOLGENS NETWERK

De meeste **onderbrekingen** doen zich voor op het lokale transmissienet, aangezien de klanten meestal aangesloten zijn op het lokale interconnectienet en niet op het interconnectienet. Er is geen tendens die de evolutie van de Average Interruption Time (AIT) verklaart.

4. Beheer van de infrastructuur

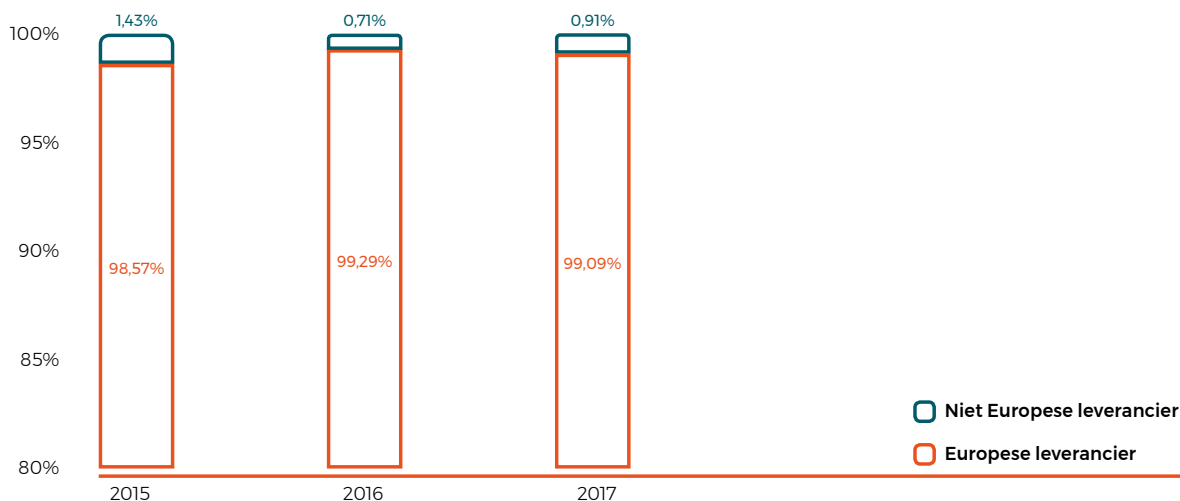
4.1. Beheer van de toeleveringsketen

Elia moet de Europese aanbestedingsregels respecteren. De toepassing van deze regels en andere interne richtlijnen garandeert dat elke leverancier op een niet-discriminerende en transparante manier wordt behandeld, en dat de meegedeelde informatie vertrouwelijk wordt behandeld. De selectie van de leveranciers en de gunning van de verschillende contracten steunt op de evaluatie van diverse criteria. De blootstelling aan bepaalde sociale of ecologische risico's wordt getemperd door het feit dat elke aankoop gebeurt in samenwerking met een multifunctioneel team, inclusief specifieke vertegenwoordigers op het gebied van milieu en/of veiligheid. De selectie- en gunningscriteria worden aangepast volgens elke aankoop, om te garanderen dat de toeleveringsketen van de geselecteerde leverancier beantwoordt aan de doelstellingen en waarden van Elia. Er worden bovendien diverse MVO-aspecten geïntegreerd in het aanbestedingscontract en in de algemene voorwaarden die worden ondertekend door de leveranciers.

4.2. Aantal leveranciers in België - EU versus niet-EU

	2015	2016	2017
Aantal EU leveranciers	2.325	2.282	2.374
Aantal niet EU leveranciers	95	74	92

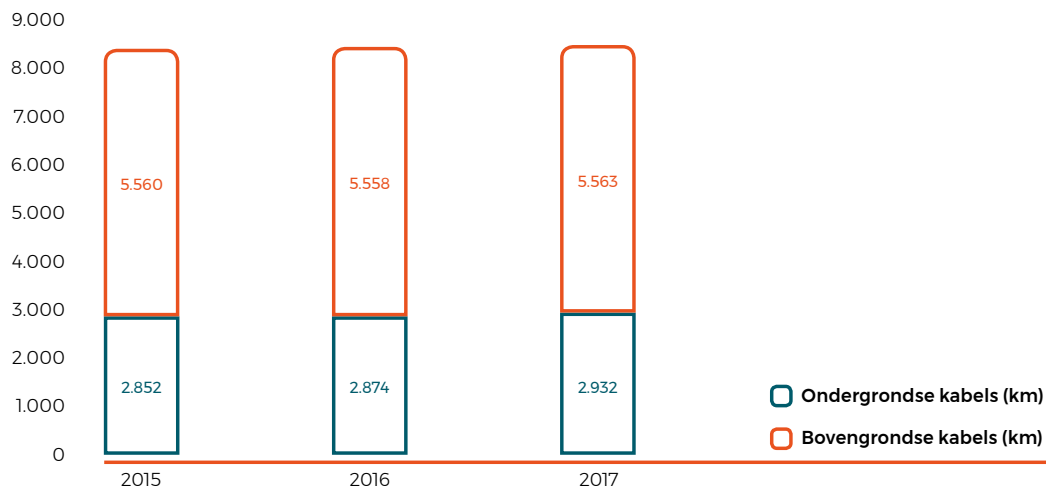
4.3. Verdeling van de jaarlijkse uitgaven in België - EU versus niet-EU

Het aantal aankopen buiten de EU-landen is vandaag erg beperkt en de criteria houden rekening met de milieu-effecten. Voor de uitgaven in 2017 binnen niet-EU landen gebeurde 84,5% van de totale aankopen in het Verenigd Koninkrijk en Zwitserland, en 7% in de Verenigde Staten. Dit betekent dat Elia beantwoordt aan de hoge Europese en Belgische normen op het gebied van milieu, maatschappelijk verantwoord ondernemen en personeelswelzijn. De veiligheidsaspecten worden bovendien afzonderlijk geëvalueerd, omdat Elia het erg belangrijk vindt om samen te werken met leveranciers die veiligheid minstens even hoog in het vaandel dragen.

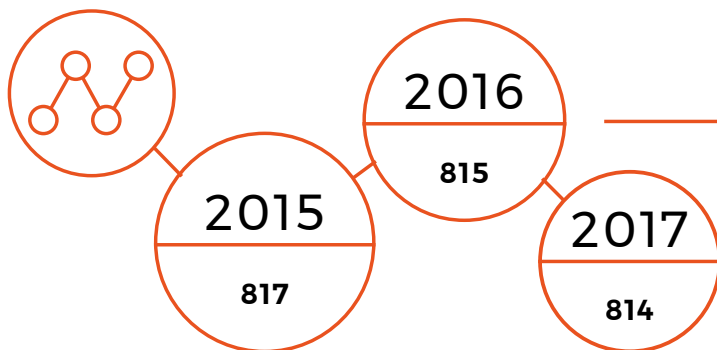
Wat de schending van mensenrechten betreft, is de impact slechts beperkt, aangezien Elia's activiteiten hoofdzakelijk in Europa plaatsvinden. Verder zijn slechts 92 van de 2.374 leveranciers afkomstig uit niet-EU-landen en zijn de niet-EU-uitgaven zelfs beperkt tot 0,91% van alle uitgaven voor Elia België. Het merendeel van de aankopen in niet-EU-landen gaat naar IT en consultancy. Elia hanteert dezelfde selectie- en gunningscriteria als voor de EU-leveranciers.

4.4. Totale lengte van het circuit in km (Elia België)

De **bovengrondse lijnen en ondergrondse kabels zijn stabiel over de jaren**. Er is geen aanzienlijk aantal bijkomende kilometers lijnen gepland, aangezien Elia in de vervanging van de bestaande lijnen investeert.

4.5. Aantal hoogspanningsstations (Elia België)

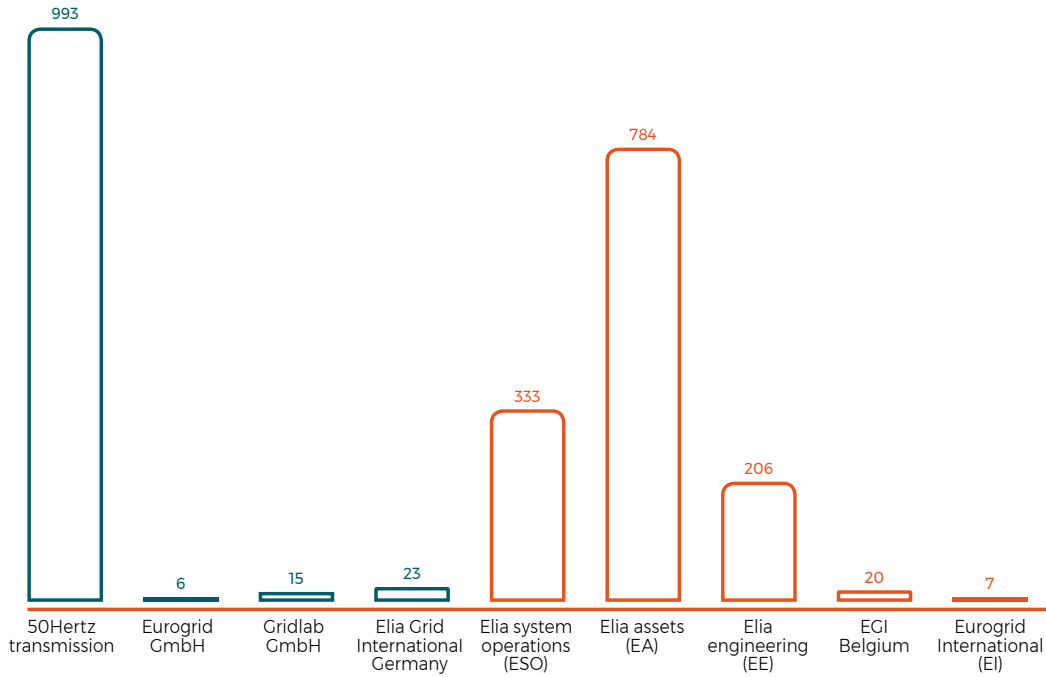

Het **aantal hoogspanningsstations blijft over het algemeen stabiel**, niettegenstaande de vervanging van enkele van de lokale stations met een laag spanningsniveau (< 70 kV) door stations die specifiek bestemd zijn voor het interconnectienet.

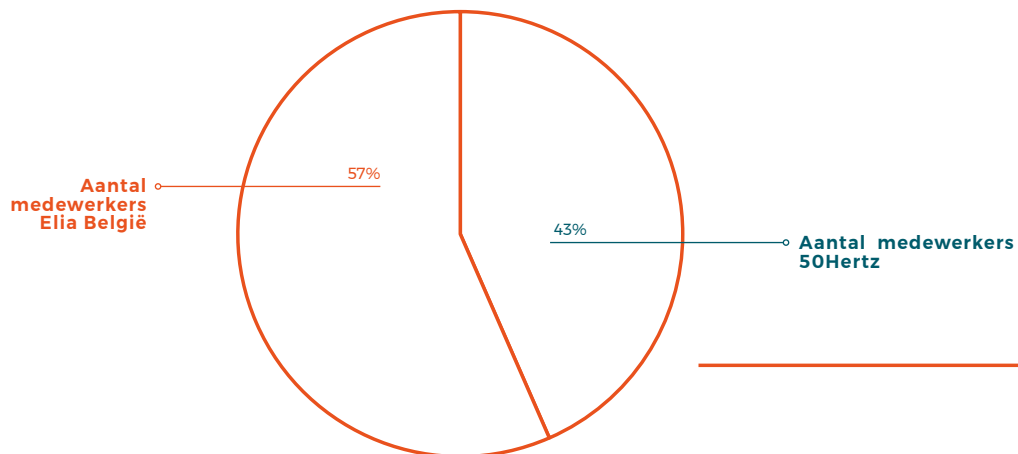
5. HR

5.1. Totale personeelsbezetting (Elia groep - 2017)

5.1.1. Verdeling per onderneming

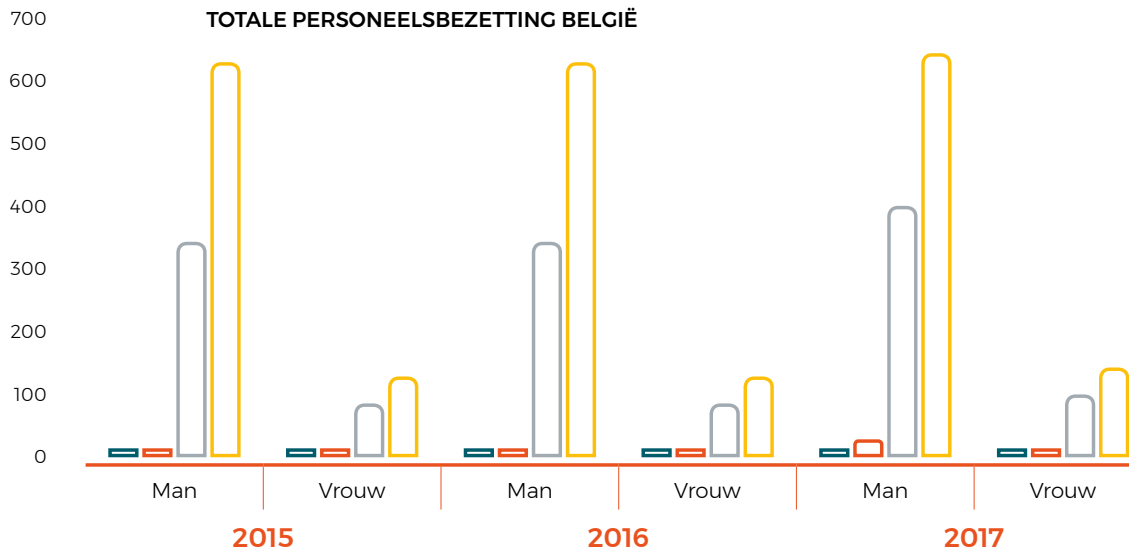

5.1.2. Opdeling per land (Elia groep - 2017)

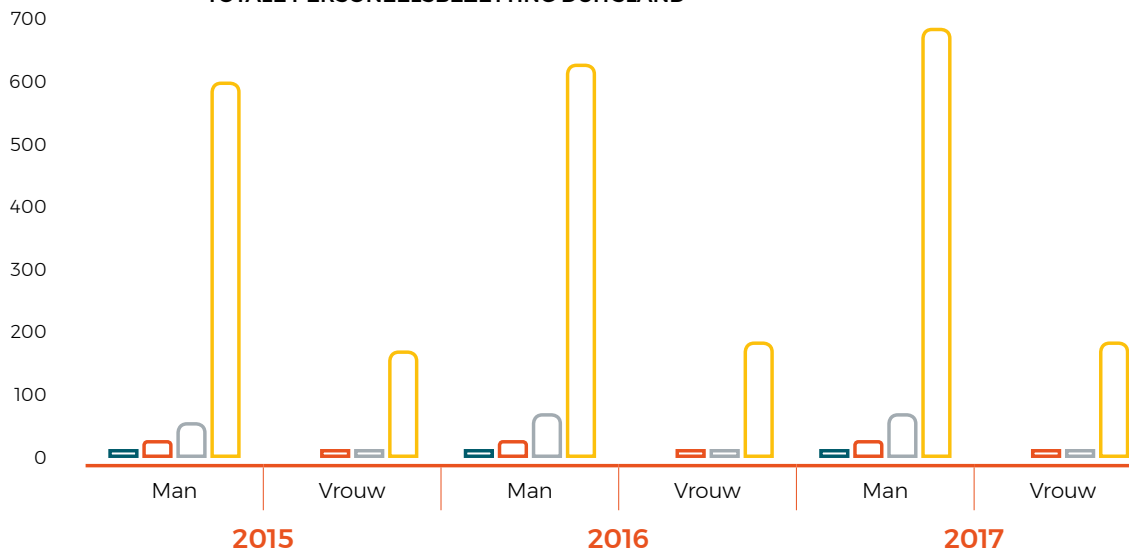
5.1.3. Opdeling per verantwoordelijkheidsgraad en geslacht (Elia groep) - GRI 102-41

TOTALE PERSONEELSBEZETTING BELGIË

	2015		2016		2017	
	Man	Vrouw	Man	Vrouw	Man	Vrouw
Directeur	4	2	4	3	5	3
Senior Manager	24	6	25	5	28	5
Directe leiders	354	85	352	89	405	105
Bedienden	638	135	643	131	656	143

TOTALE PERSONEELSBEZETTING DUITSLAND

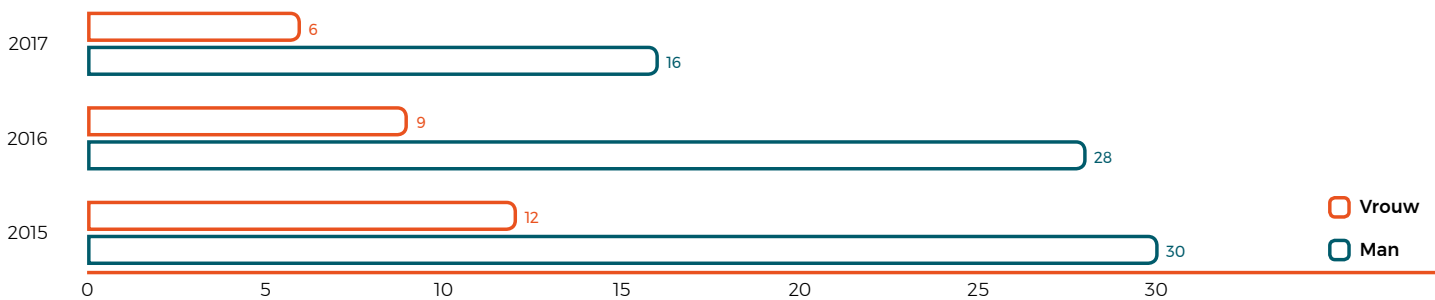

	2015		2016		2017	
	Man	Vrouw	Man	Vrouw	Man	Vrouw
Directeur	7	0	7	0	8	0
Senior Manager	35	4	36	5	34	6
Directe leiders	62	12	72	14	78	15
Bedienden	619	184	649	193	699	197

Over het algemeen kunnen we stellen dat 21% van de Duitse en 18% van de Belgische werknemers vrouwelijk is. Voor directe leiders en hoger is dit 14% van de Duitse en 20% van de Belgische werknemers. In 2017 vielen 77% van de Duitse werknemers en alle Belgische werknemers onder collectieve arbeidsovereenkomsten.

Merk op dat alle technici in België en Duitsland als bedienden worden beschouwd. Bijgevolg zijn er geen arbeiders.

5.2 Vertrekkers per geslacht (Elia België)

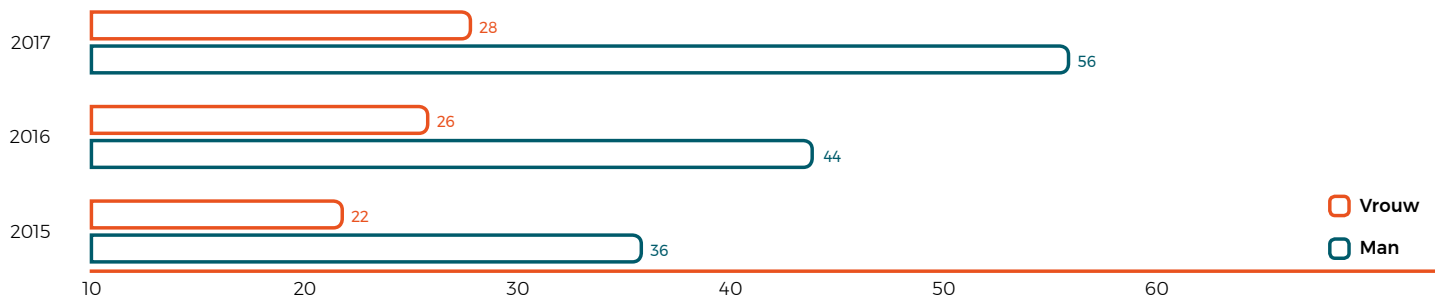
In de analyse van het aantal werknemers die Elia verlaten, zien we een daling over de jaren heen. In 2017 hebben slechts 22 werknemers de maatschappij verlaten, van wie 6 vrouwen en 16 mannen. Wat het personeelsverloop betreft, is 2,6% van alle vrouwen bij de Elia Groep vertrokken, bij de mannen was dit 1,6%. Werknemers tussen 30 en 50 verlieten Elia het vaakst, 1/3 was jonger dan 30 en de overige 10% vertrekkers waren ouder dan 50 jaar.

Berekeningsmethode

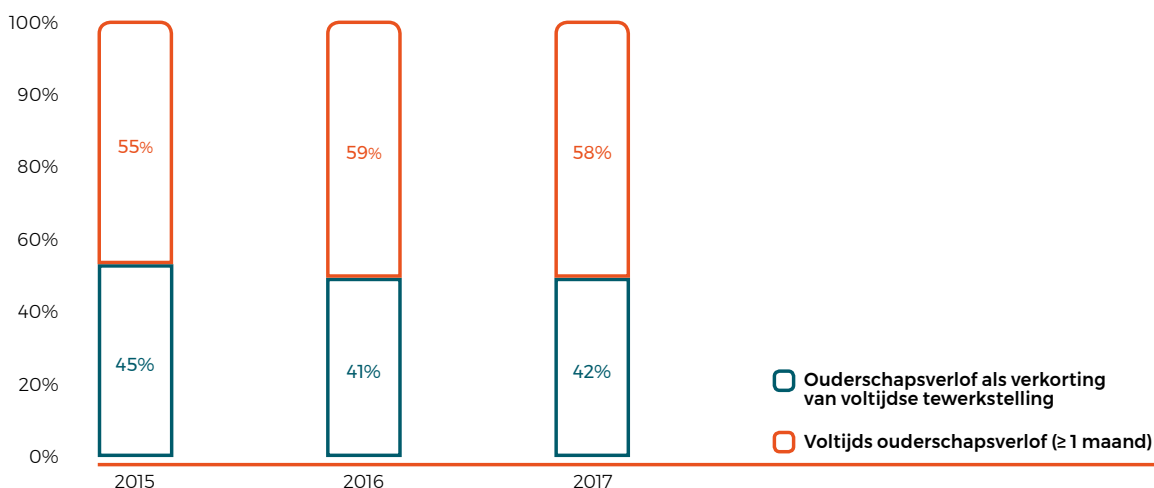
Het aantal vertrekkers wordt bepaald op basis van alle werknemers die de maatschappij verlaten als gevolg van ontslag of vrijwillig vertrek, van 1/1 tot 31/12 in het betrokken jaar. Werknemers die met pensioen gaan, worden niet meegerekend. Het personeelsverloop wordt bepaald op basis van alle vertrekkers gedeeld door de totale personeelsbezetting op 31/12 van het vorige jaar. Het personeelsverloop per leeftijdscategorie is gebaseerd op alle vertrekkers in die leeftijdscategorie, gedeeld door de totale personeelsbezetting op 31/12 van het vorige jaar.

5.3. Ouderschapsverlof (Elia België)

5.3.1. Opsplitsing per geslacht

5.3.2. Opsplitsing per type ouderschapsverlof

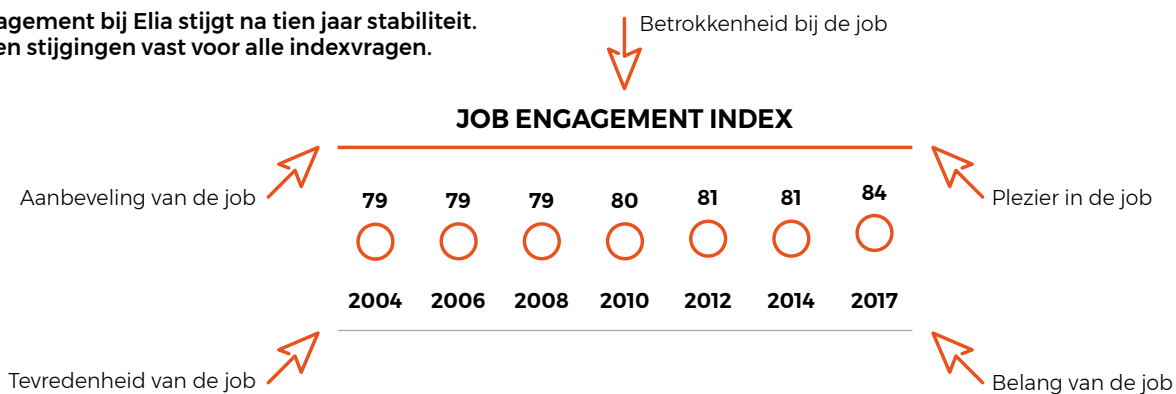
In 2017 namen **84 werknemers ouderschapsverlof**, een stijging ten opzichte van 2016. Van de werknemers die ouderschapsverlof namen, besliste 58% om voltijds ouderschapsverlof te nemen, terwijl 42% het ouderschapsverlof opnam als vermindering van de wekelijkse arbeidsduur. Interessant om te weten is dat **66% van de werknemers die in 2017 ouderschapsverlof namen mannen zijn**. We stellen ook vast dat in de loop der jaren mannen meer ouderschapsverlof nemen.

5.4. Werknemersenquête (Elia België)

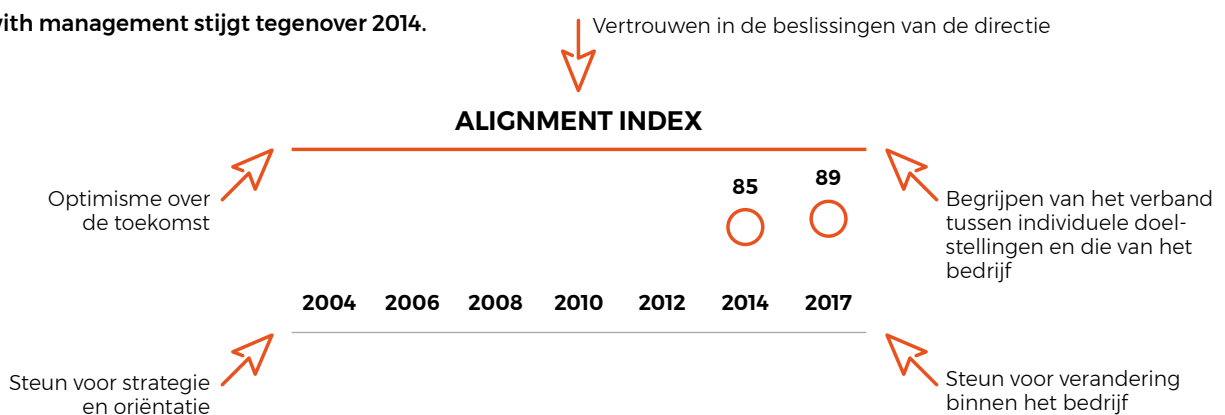
De betrokkenheid naar Elia toe blijft stijgen in 2017.

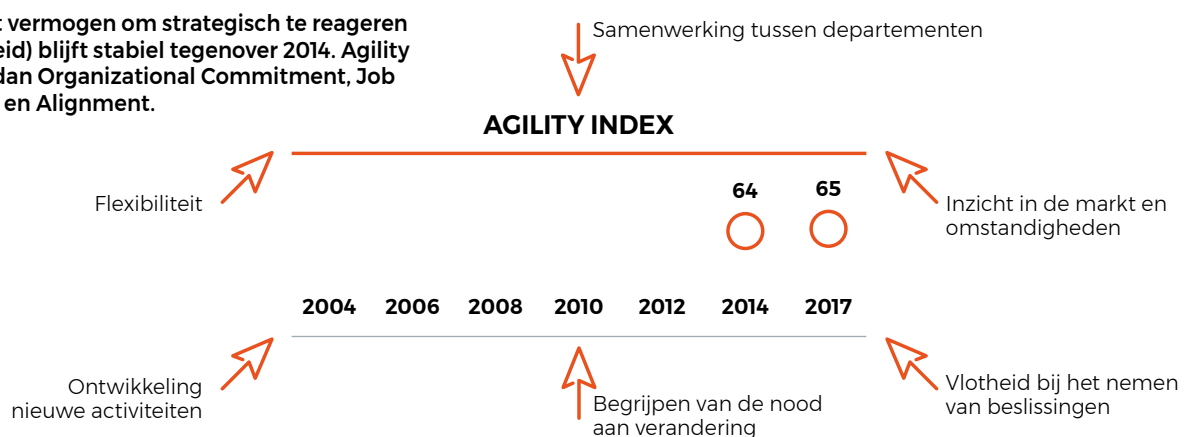
Job Engagement bij Elia stijgt na tien jaar stabiliteit. We stellen stijgingen vast voor alle indexvragen.

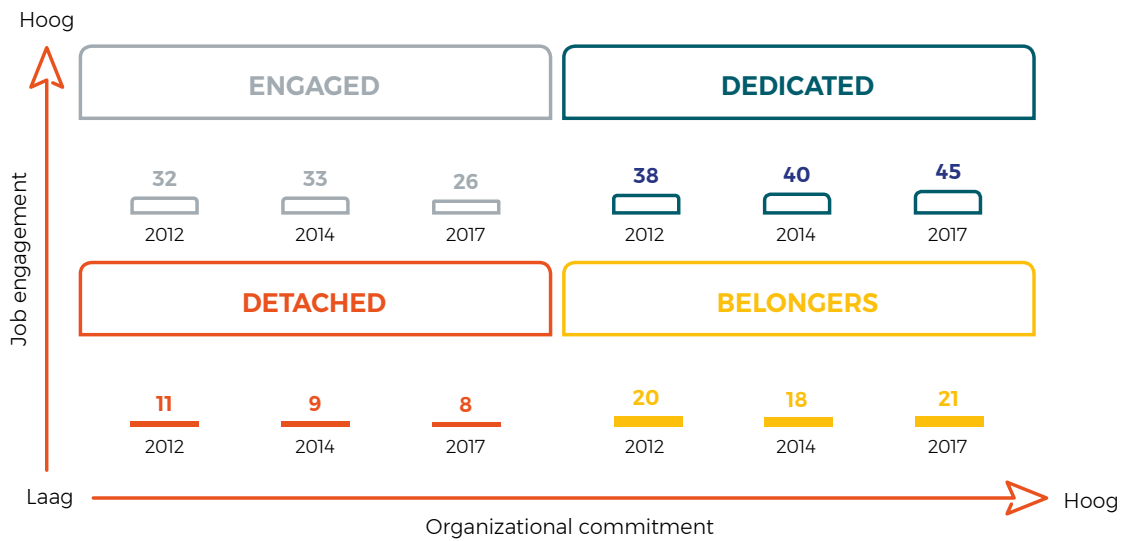
Alignment with management stijgt tegenover 2014.

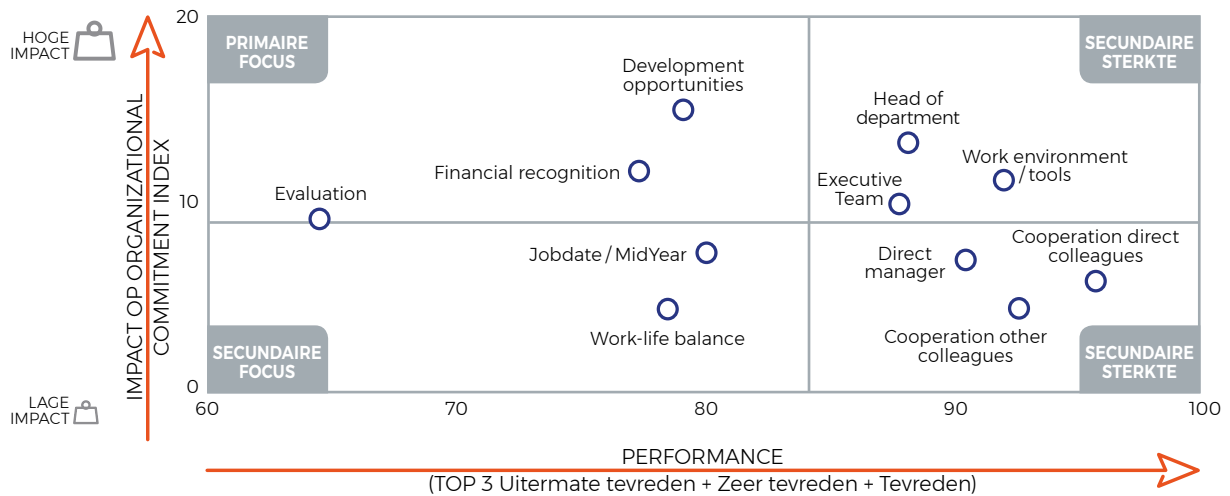
Agility (of het vermogen om strategisch te reageren op onzekerheid) blijft stabiel tegenover 2014. Agility scoort lager dan Organizational Commitment, Job Engagement en Alignment.

Verhouding dedicated/detached verbetert t.o.v. 2014. Engagement en betrokkenheid naar het bedrijf toe is stijgende trend.

Vanuit het oogpunt van personeelsbetrokkenheid moet de primaire focus van HR op evaluatie, ontplooiingsmogelijkheden en financiële waardering liggen.

PRIMAIRE FOCUSPUNTEN

**Ontplooings-
mogelijkheden**

- Geringe positieve trends voor de meeste aspecten inzake ontplooiingsmogelijkheden.
- Grootste risicofactor is een gebrek aan waargenomen promotiemogelijkheden, vooral bij kleinere eenheden. 31% hoopt op een promotie in 2018.
- Risico op natuurlijke afvloeiing blijft zeer laag.

Evaluatie

- Negatieve trend voor algemene tevredenheid over evaluatie.
- Link tussen evaluatie en beloning is een primair focuspunt, vooral binnen Infrastructure Development, waar objectiviteit van de feedback lager scoort.

Financiële waardering

- Tevredenheid over financiële waardering blijft stabiel t.o.v. 2014.
- Grootste factor is de verhouding tussen loon en prestatie.
- Sommige medewerkers lijken argwanend over hun loon t.o.v. dat van collega's. Vooral binnen Infrastructure Development is er veel negativiteit over het loon t.o.v. dat van collega's.

SECUNDAIRE FOCUSPUNTEN

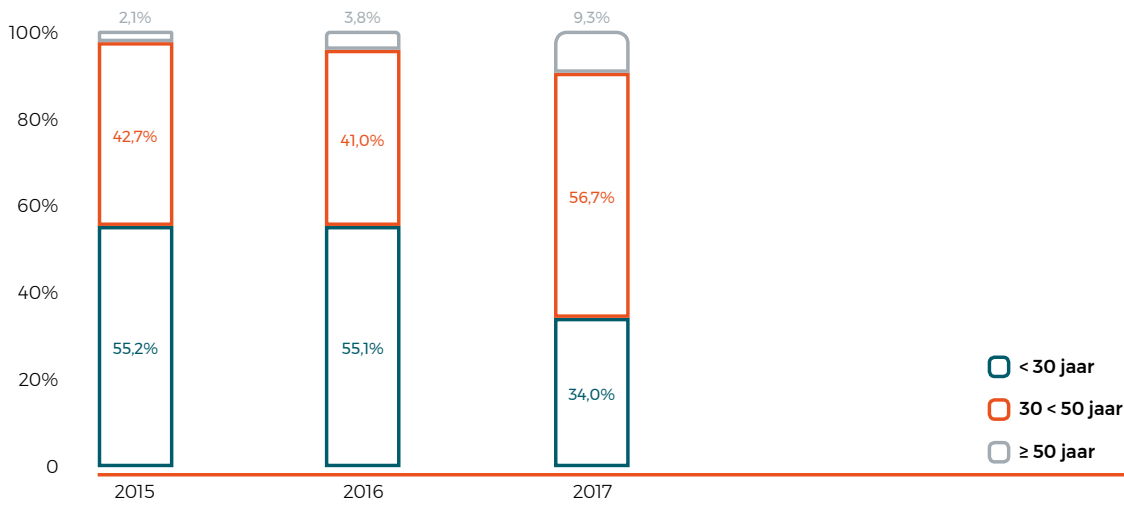
Jobdate / MidYear

- Tevredenheid over Jobdate/MidYear blijft vergelijkbaar t.o.v. 2014. Er is enige onenigheid over het nut ervan.
- Het grootste verbeterpunt is de mate waarin acties worden ondernomen om de ontwikkeling te ondersteunen (vooral binnen Infrastructure Development).

Evenwicht werk/privé

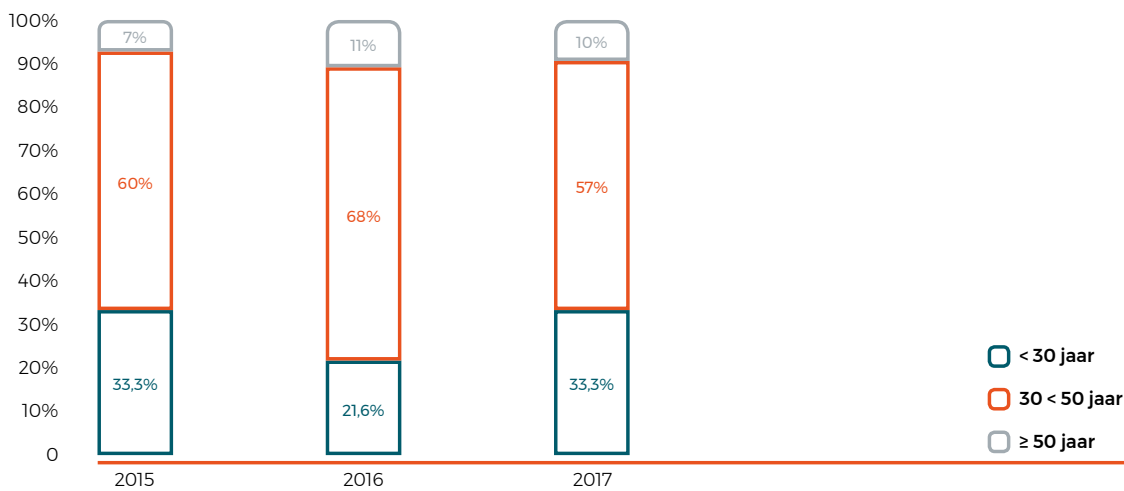
- Tevredenheid evenwicht werk/privé neemt af t.o.v. 2014. De hoeveelheid werk wordt als minder haalbaar ervaren.
- Aanzienlijke impact op de tevredenheid werk/privé door de aandacht die er binnen Elia aan wordt geschonken, wat voor sommige medewerkers beter kan.
- Er zijn wel specifieke bezorgdheden inzake evenwicht werk/privé binnen de verschillende eenheden: CM&S: hoeveelheid werk; Infrastructure Development: woon-werkverkeer; binnen sommige kleinere eenheden: verdeling van het werk binnen het team.

5.5. Nieuwe medewerkers per leeftijdscategorie (Elia België)

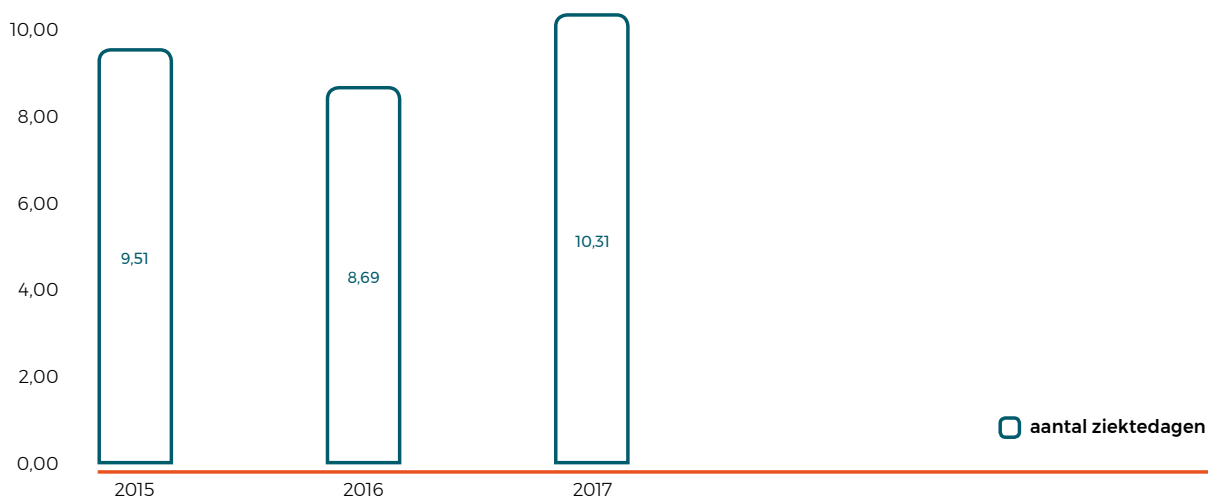

Deze grafieken over nieuwe medewerkers omvatten zowel alle nieuwe medewerkers die binnen het budget werden aangeworven als alle nieuwe medewerkers die bij wijze van uitzondering werden aangeworven. Overplaatsingen binnen Elia worden hier niet meegerekend.

5.6. Personeelsverloop per leeftijdscategorie (Elia België)

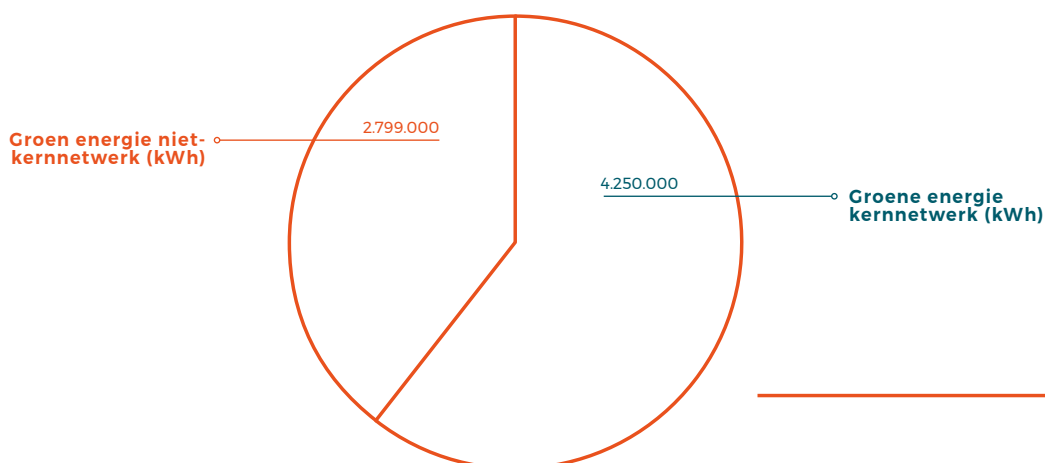
5.7. Gemiddeld aantal ziektedagen per werknemer (Elia België)

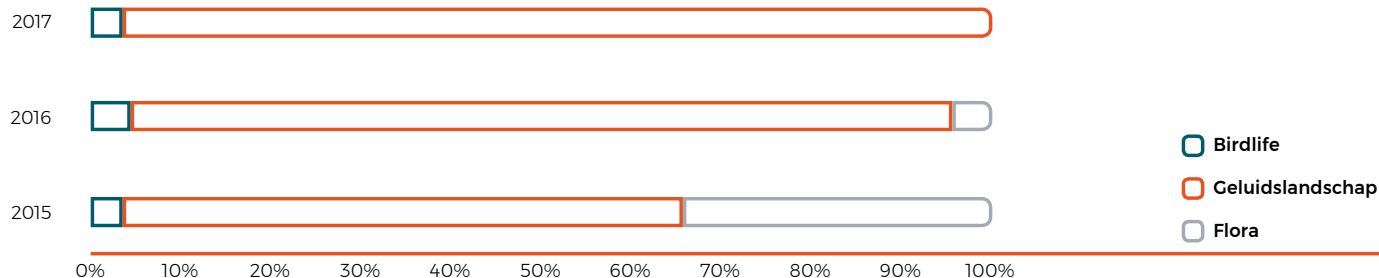
Over het algemeen waren onze medewerkers gemiddeld tien dagen ziek in 2017, wat in dezelfde lijn ligt als de cijfers van voorgaande jaren. Het gemiddelde aantal ziektedagen per werknemer wordt berekend door het totale aantal ziektedagen te delen door de totale personeelsbezetting.

6. Publieke acceptatie (met focus op milieu en biodiversiteit)

6.1. Energieverbruik binnen de organisatie (Elia België - 2017)

6.2. Aantal projecten waarvan de impact wordt gecontroleerd (Elia België)

6.3. Vogels beschermen door installatie van vogelmarkeringen (Elia België)

Sinds 2016 heeft Elia vogelmarkeringen geïnstalleerd op 13,62 km lijnen.

Longueur en m.	Gerealiseerd in	
	2016	2017
Stevin - Gezelle	—	7.180 m.
Langerlo - Sikel	3.110 m.	—
Rodenhuize - Langerbrugge	—	2.430 m.
Herderen - Lixhe	900 m.	—
Totaal	4.010 m.	9.610 m.

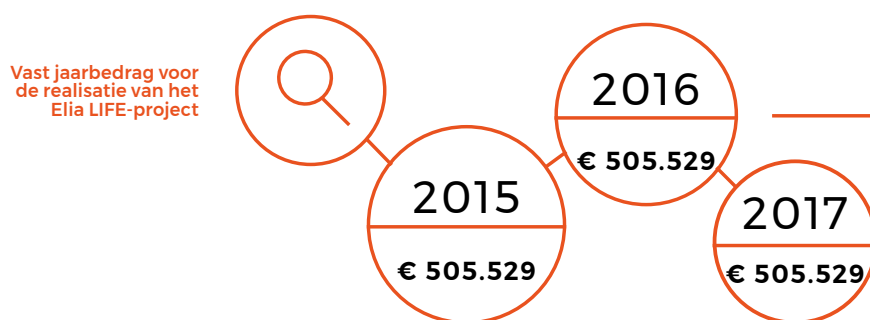
Met de hulp van toonaangevende milieuverenigingen in België, heeft Elia 130 zones aangeduid die het grootste gevaar vormen voor vogels. Het gaat om 200 km aan bovengronds lijnen. De komende tien jaar zullen ze geleidelijk aan voorzien worden van vogelbeschermingsmaatregelen. Als in de aangeduide zones werken gepland staan, zullen de vogelkrullen tegelijk en onmiddellijk worden aangebracht. Wanneer er geen werken gepland staan, zal het aanbrengen van markeringen op de geleiders of de aardingsgraden later gebeuren.

6.4. Duurzame integratie van faciliteiten in het Stevin project (Elia België)

Tijdens het Stevin-project heeft Elia hard gewerkt om de impact van zijn faciliteiten op het landschap te minimaliseren door grote aantallen bomen en struiken te planten.

Lengte in m	Gerealiseerd in		
	2015	2016	2017
Bomen (elke 10 m)	1.430	3.920	3.560
Knotten (elke 7 m)	987	1.302	1.197
Haag	187	1.385	1.050
Heg	577	2.070	1.417
Houtkant	653	1.104	985

6.5. Jaarlijkse implementatiebudget voor LIFE ELIA-RTE (Elia België)

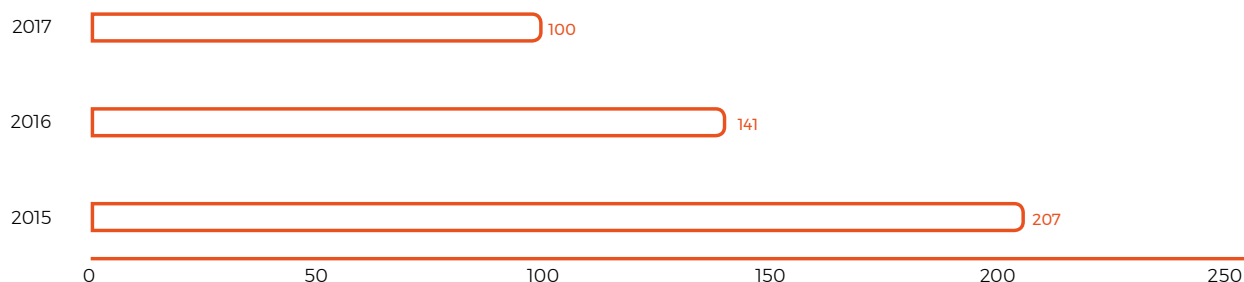
Sinds 2015 heeft Elia een vast jaarlijks budget van 505.529 euro voor het LIFE Elia-RTE project, dat tracht de zones onder de hoogspanningslijnen van Elia om te vormen tot corridors van diversiteit. Met dit budget herstelt Elia natuurlijke habitats voor fauna en flora op Natura 2000 en andere locaties.

Het project Elia-RTE LIFE eindigde in december 2017, maar Elia heeft besloten de werkzaamheden voort te zetten en lanceerde LIFE 2, ondanks het feit dat het geen financiering meer ontvangt van de Europese Commissie en het Waalse Gewest.

6.6. Electromagnetische velden (Elia België)

Op verzoek biedt Elia gratis elektromagnetische veldmetingen aan de eigenaren van terreinen en gebouwen in de buurt van Elia infrastructuur. Elk jaar wordt 370.000 euro besteed aan wetenschappelijk onderzoek naar de impact van laagfrequente magnetische velden.

6.6.1. Aantal uitgevoerde metingen (Elia België)

6.7. Verzoeken om informatie verwerkt (Elia België)

	2015	2016	2017
 Ontvangen	80	54	56
 Verwerkt	80	54	56

Het centrale contactcentrum van Elia ontvangt dagelijks talloze vragen over de activiteiten van het bedrijf, sommige met betrekking tot milieuthema's. In 2016 werden 194 vragen over elektromagnetische velden (EMV's) ontvangen en 140 metingen * uitgevoerd. Voor de andere 54 verzoeken werd alleen informatie verstrekt.

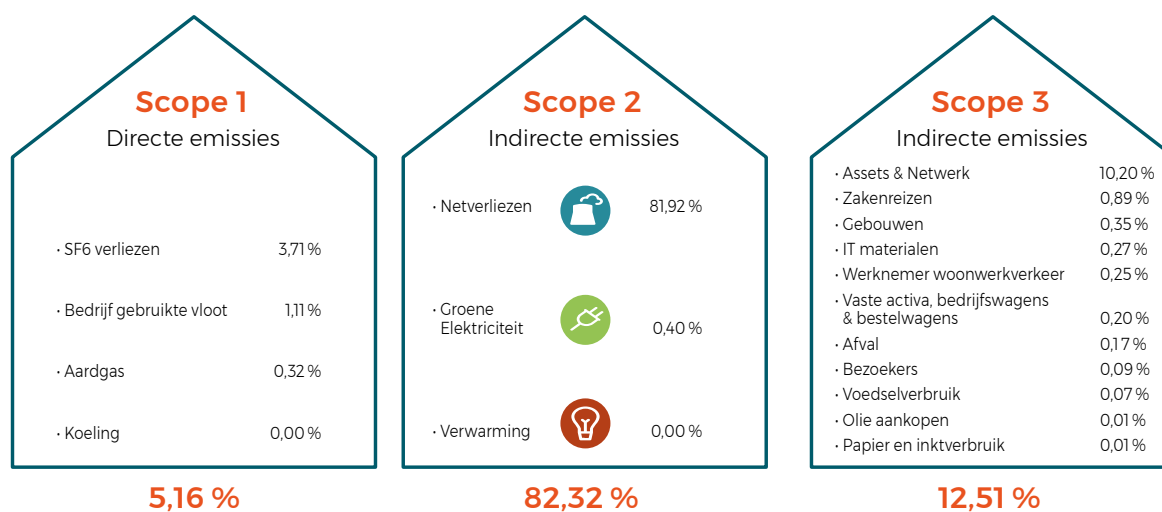
Het aantal aanvragen was ongeveer gelijk in 2016 en 2017, maar lager dan het aantal in 2015. Er is geen specifieke verklaring voor dit verschil, maar over het algemeen zien we een toename na media-aandacht en / of de lancering van een belangrijke infrastructuurproject.

Elk jaar wordt 370.000 euro uitgegeven aan wetenschappelijk onderzoek dat de impact van laagfrequente magnetische velden analyseert. Het gaat om een vast bedrag aangezien Elia contracten heeft met de Belgische BioElectroMagnetics Group (BBEMG) en het Electric Power Research Institute (EPRI).

* Deze metingen zijn gebaseerd op verzoeken van derden die zijn binnenkomen via het contactcentrum.

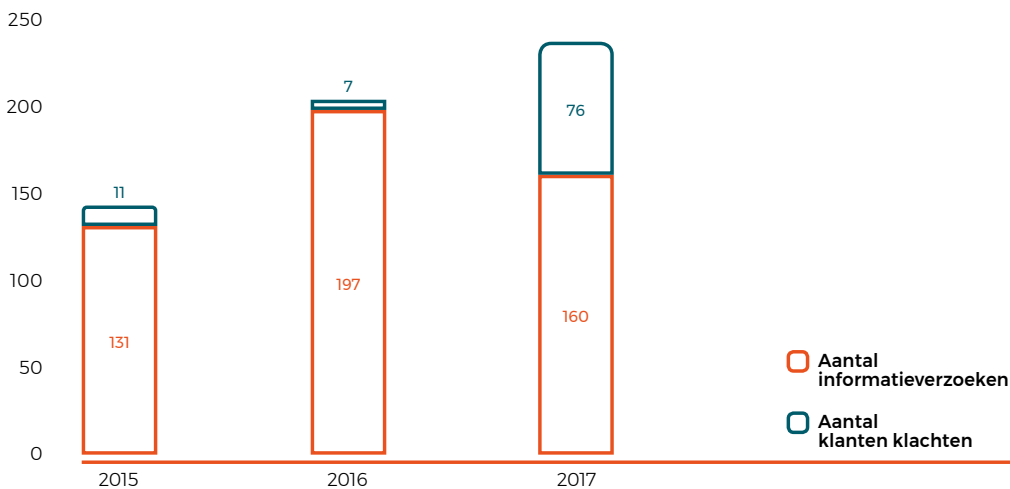
6.8. CO₂-balans (Elia België)

Elia voert sinds 2010 een CO₂-balans uit om directe en indirecte emissies van haar activiteiten te identificeren. Tegelijk worden stappen ondernomen om de uitstoot van broeikasgassen door Elia's activiteiten te verminderen.

Jaar	Scope 1 (Directe)	Scope 2 (Indirecte)	Scope 3 (Indirecte)
2017	18.087 TeqCo ₂	306.512 TeqCo ₂	43.840 TeqCo ₂
2016	14.086 TeqCo ₂	278.119 TeqCo ₂	40.441 TeqCo ₂
2015	15.318 TeqCo ₂	269.254 TeqCo ₂	40.590 TeqCo ₂

6.9. Informatieverzoeken en klachten (Elia België)

Deze cijfers weerspiegelen alle informatieverzoeken en klachten met betrekking tot de kwaliteit van de dienstverlening ('spanningskwaliteit'). De positieve trend tussen 2015 en 2016 is voornamelijk te danken aan een betere interne rapportering en een betere follow-up en centralisering van de verzoeken van DNB's. Het aantal klachten was stabiel in 2015 en 2016. De sterke stijging aan klachten in 2017 is te wijten aan één incident dat aanleiding gaf tot 61 klachten van DNB-gebruikers. De daling van het aantal informatieverzoeken kan worden verklaard door een daling van het aantal incidenten (van 445 naar 379).

6.9.1. Klantentevredenheidsonderzoek

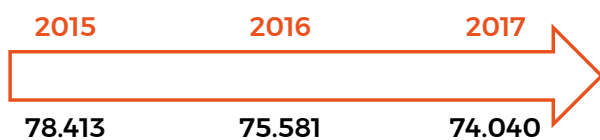
Elke twee jaar meet Elia de klantentevredenheid bij haar belangrijkste stakeholders (DNB's, netgebruikers, producenten, toegangsverantwoordelijken, gebruikersgroepen ...). Dit onderzoek moet in de eerste plaats een overzicht bieden van de KPI's met betrekking tot de dienstkwaliteit en de evolutie van deze parameters doorheen de tijd.

De laatste enquête dateert van 2016 en peilde naar de mening van 252 stakeholders. De gemeten KPI's waren de Elia Satisfaction Index (een algemene beoordeling van de producten en diensten van Elia), de Customer Effort Score (het gemak van zakendoen met Elia) en de klantentevredenheid rond het accountbeheer en het imago. De sterke en zwakke punten in de enquête gaven duidelijk aan hoe we onze klantenrelaties kunnen optimaliseren in de toekomst.

Elia scoorde 67% op de Elia Satisfaction Index, wat betekent dat de kwaliteit van onze producten en diensten hoog wordt ingeschat. De meerderheid van de stakeholders ervaart de samenwerking met Elia nog altijd als 'vlot'. In vergelijking met 2014 zien we een zeer positieve evolutie voor de Key Account Managers van Elia. We denken mee met onze stakeholders, en dat is een flinke stimulans voor de klantentevredenheid. Qua imago behaalde Elia stabiele resultaten voor expertise en communicatie.

De enquête bepaalde niet alleen onze prioriteiten om de klantentevredenheid nog te verbeteren, maar legde ook vast welke sterke punten we zeker moeten behouden.

6.9.2. Bij het Contact Center ontvangen en behandelde aanvragen

Elia ontvangt jaarlijks ongeveer **75.000 aanvragen m.b.t. de installaties van het hoogspanningsnetwerk**. Deze aanvragen zijn o.a. afkomstig van omwonenden, aannemers, studie bureaus, overheden, nutsbedrijven, projectontwikkelaars etc. Intern werden er **antwoordtermijnen** gedefinieerd overeenkomstig de wettelijke termijnen waarbinnen het contactcenter de informatievragen moet beantwoorden. Zo geldt er bijvoorbeeld een standaardtermijn van **7 werkdagen** tussen ontvangst en antwoord voor standaardaanvragen. In 2017 werd 99,91% van alle aanvragen binnen de gestelde termijnen beantwoord.

7. GRI-referentietabel

Dit jaarverslag werd opgesteld in overeenstemming met de GRI-normen: Kernoptie van de Global Reporting Initiatives. Het is het eerste geïntegreerde jaarverslag van de Elia Groep en heeft betrekking op de periode van 1 januari 2017 tot 31 december 2017.

GRI 102: Algemene informatie

1. Organisatieprofiel

102-1	Naam van de organisatie	p. 8-11	
102-2	Voornaamste merken, producten en/of diensten	p. 12-13	
102-3	Locatie van het hoofdkantoor van de organisatie	p. 10	
102-4	Het aantal landen waar de organisatie actief is	p. 10	
102-5	Eigendomsstructuur en rechtsvorm	p. 11	
102-6	Afzetmarkten	p. 14-19	
102-7	Omvang	p. 12-13	
102-8	Medewerkers	Bijlage deel 5	
102-9	Beschrijf de toeleveringsketen	p. 2 & p. 40-51	
102-10	Significante veranderingen tijdens de verslagperiode voor de organisatie en haar toeleveringsketen	p. 40-51	
102-11	Beschrijf op welke manier het voorzorgsprincipe wordt gehanteerd	p. 29-37	
102-12	Extern ontwikkelde MVO-charters, principes of andere initiatieven die de organisatie onderschrijft	p. 60-63	
102-13	Lidmaatschap van verenigingen, waarbinnen de organisatie functies uitoefent, financiële bijdragen levert of lidmaatschap als strategisch beschouwt	p. 52-63	

2. Strategie

102-14	Een verklaring van raad van bestuur over relevantie van duurzame ontwikkeling voor de organisatie en haar strategie	p. 4-7	
102-15	Belangrijkste impacts, risico's en opportuniteiten	p. 4-7	

3. Ethiek en integriteit

102-16	Intern ontwikkelde missie- of beginselverklaringen, gedragscodes en uitgangspunten met belang op vlak van MVO	p. 120	
102-17	Mechanismen voor advies en problemen rond ethiek	p. 120	

4. Bestuur

102-18	Bestuursstructuur	p. 102-103	
102-19	Delegerend gezag	p. 122	

5. Betrokkenheid van belanghebbenden

102-40	Lijst van relevante groepen belanghebbenden die de organisatie heeft betrokken	p. 2	
102-41	Percentage medewerkers dat onder een collectieve arbeidsovereenkomst valt	Bijlage deel 5.1.3	
102-42	Basis voor inventarisatie en selectie van stakeholders	p. 25	
102-43	Benadering voor het betrekken van belanghebbenden	p. 25 & p. 80	
102-44	Voornaamste feedback van belanghebbenden en hoe de organisatie hierop heeft gereageerd	p. 14-19 & p. 23-25	

6. Rapportagemethode

102-45	Operationele structuur, afbakening van het rapport	p. 10-11	
102-46	Beschrijving proces voor bepalen inhoud van het rapport en toepassing verslaggevingsprincipes	p. 23-25	
102-47	Oplijsting materiële aspecten	p. 23-25	
102-48	Eventuele herformuleringen van eerder verstrekte informatie		Er zijn geen herformuleringen van informatie uit eerdere rapporten.
102-49	Significante veranderingen naar rapportering ten opzichte van vorige verslagperiodes		Het jaarverslag 2017 is de eerste geïntegreerde jaarlijkse rapportering in lijn met de GRI - Core principes.
102-50	Verslagperiode		Fiscaal jaar 2017
102-51	Datum meest recente verslag		Jaarverslag 2017
102-52	Verslaggevingscyclus		Jaarlijkse rapportagecyclus
102-53	Contactpunt voor vragen over het verslag of de inhoud ervan		Marleen Vanhecke External Communications & External Relations marleen.vanhecke@elia.be
102-54	Rapportering conform GRI-standaarden		Dit jaarverslag is opgesteld in overeenstemming met de GRI-normen: optie 'Core'.
102-55	GRI-inhoudstafel	Bijlage deel 7	

GRI 103: Materiële topics

103-1	Verklaring van het materiële onderwerp en zijn limiet	p. 23-25	
103-2	Managementbenadering	p. 23-25	
103-3	Beoordeling van de managementbenadering	p. 23-25	

GRI 201: Economische prestatie

201-1	Rechtstreekse economische waarde gegenereerd en verdeeld	p. 12-13	
201-2	Financiële implicaties en andere risico's en opportuniteiten voor de bedrijfsactiviteiten van de onderneming voortvloeiend uit de klimaatopwarming	p. 12-13 & p. 116-119	

GRI 203: Onrechtstreekse economische invloeden

203-1	Ontwikkeling en impact van infrastructuurinvesteringen en diensten die worden ondersteund	p. 28-37	
203-2	Significante onrechtstreekse economische invloeden en de omvang van hun impact	p. 28-37	

GRI 204: Aankooppraktijken

204-1	Verhouding van uitgaven bij lokale leveranciers	Bijlage deel 4.2 & 4.3	
-------	---	------------------------	--

GRI 205: Anti-Corruptie

205-1	Totaal aantal en percentage operaties die worden beoordeeld op hun risico's met betrekking tot corruptie en de significante geïdentificeerde risico's	p.120-123	
205-2	Communicatie en opleiding over anti-corruptiebeleid en -procedures	p.120-123	
205-3	Bevestigde incidenten van corruptie en genomen maatregelen		Geen gevallen van corruptie tijdens de verslaggevingsperiode.

GRI 206: Concurrentievervalsend gedrag

206-1	Wettelijke maatregelen m.b.t. concurrentievervalsend gedrag, anti-trust en monopoliepraktijken		Geen wettelijke maatregelen aan de gang of genomen tijdens de verslagperiode.
-------	--	--	---

GRI 302: Energie

302-1	Energieverbruik binnen de organisatie	Bijlage deel 6.1	
302-2	Energieverbruik buiten de organisatie	Bijlage deel 6.1	

GRI 304: Biodiversiteit

304-1	Operationele sites in eigendom, gehuurd, beheerd in of aangrenzend aan beschermde gebieden met hoge biodiversiteitswaarde buiten de beschermde gebieden	p. 66-81	
304-2	Significante impact van activiteiten, producten en diensten op de biodiversiteit	p. 66-81	
304-3	Habitats beschermd en hersteld	p. 66-81	

GRI 305: Emissies

305-1	Rechtstreekse broeikasgas(BKG)-emissies (Scope 1)	p. 74-75 Bijlage deel 6.8	
305-2	Onrechtstreekse broeikasgas(BKG)-emissies (Scope 2)	p. 74-75 Bijlage deel 6.8	
305-3	Vermindering van broeikasgas (BKG)-emissies	p. 74-75 Bijlage deel 6.8	
305-5	Vermindering van broeikasgas (BKG)-emissies	p. 74-75 Bijlage deel 6.8	

GRI 307: Milieu-conformiteit

307-1	Niet-conformiteit met milieuwetten en -reglementering		De organisatie heeft geen significante niet-conformiteit geïdentificeerd met de milieuwetten en -reglementering.
-------	---	--	--

GRI 308: Milieugebonden leveranciersbeoordeling

308-2	Significante huidige en potentiële milieu-impact in de toeleveringsketen en genomen maatregelen	Bijlage deel 4.1-4.3	
-------	---	----------------------	--

GRI 401: Tewerkstelling

401-1	Totaal aantal en snelheid van personeelsverloop per leeftijdsgroep, geslacht en regio	Bijlage deel 5.2 & 5.6	
401-2	Voordelen aangeboden aan voltijdse werknemers die niet worden aangeboden aan tijdelijke of deeltijdse werknemers, per significante bedrijfslocaties		Er zijn geen verschillen tussen de voordelen aangeboden aan voltijdse en deeltijdse werknemers.
401-3	Percentage werknemers dat terugkeert na zwangerschaps- of ouderschapsverlof per geslacht.	Bijlage deel 5.3	

GRI 402: Relaties tussen werknemers en het management

402-1	Percentage van het totale personeelsbestand dat is vertegenwoordigd in comités die helpen om de gezondheid op het werk en veiligheidsprogramma's op te volgen en hierover te adviseren		Dit orgaan (gezamenlijk comité) bestaat in beide landen maar het percentage van het personeelsbestand is onbeduidend, lager dan 1%.
-------	--	--	---

GRI 403: Gezondheid en veiligheid op het werk

403-2	Type letsels en letselcijfers, beroepsziektes, uitvaldagen en verzuimcijfers en het aantal werkgerelateerde sterfgevallen, per regio en per geslacht	p. 31-32 & p. 37	
403-3	Werknemers met een verhoogd en hoog risico voor ziektes gerelateerd aan hun werk	p. 31-32 & p. 37	

GRI 404: Opleiding en vorming

404-1	Gemiddeld aantal uren opleiding per jaar per werknemer per geslacht en per werknemerscategorie	p. 86-87	
-------	--	----------	--

GRI 405: Diversiteit en gelijke kansen

405-1	Samenstelling van de bestuursorganen en onderverdeling van de werknemers per werknemerscategorie volgens geslacht, leeftijdsgroep, het behoren tot een minderheidsgroep en andere indicatoren van diversiteit	p. 103 & p. 109 Bijlage deel 5.1.3	
-------	---	---------------------------------------	--

GRI 406: Niet-discriminatie

406-1	Aantal gevallen van discriminatie en genomen corrigerende maatregelen		De organisatie heeft geen enkel geval van discriminatie geïdentificeerd tijdens de verslagperiode.
-------	---	--	--

GRI 416: Gezondheid en veiligheid van de klant

416-1	Beoordeling van de gezondheids- en veiligheidsimpact van product- en dienstencategorieën	p. 28-29 & p. 74	
416-2	Gevallen van niet-conformiteit betreffende de gezondheids- en veiligheidsimpact van producten en diensten		De organisatie heeft geen gevallen van niet-conformiteit geïdentificeerd met de regelgeving en vrijwillige codes.

GRI 417: In de handel brengen en etikettering

417	Resultaten van klantentevredenheidsonderzoeken	p. 89-90	
-----	--	----------	--

GRI 419: Socio-economische conformiteit

419-1	Geldwaarde van significante boetes voor niet-conformiteit met de wetten en regelgeving op sociaal en economisch vlak		Tijdens het boekjaar heeft de onderneming geen enkele significante boete niet-geldelijke sancties gekregen voor niet-conformiteit met wetten en/of regelgeving op sociaal en economisch vlak.
-------	--	--	---

Specifiek voor elektriciteitsbedrijven

EU4	Lengte van bovengrondse en ondergrondse transmissie- en distributieverbindingen per regelgevingsstelsel	p. 12 & p. 39 Bijlage deel 4.4	
G4-DMA	Managementbenadering om de beschikbaarheid en de betrouwbaarheid van elektriciteit op korte en lange termijn te garanderen	p. 14-19	
G4-DMA	Vraagzijdebeheerprogramma's waaronder residentiële, commerciële, institutionele en industriële programma's	p. 14-19	
EU12	Transmissie- en distributieverliezen als een percentage van de totale energie	p. 37 Bijlage deel 6.8	
EN12	Beschrijving van significante impact van activiteiten, producten en diensten op de diversiteit in beschermde gebieden of gebieden met hoge biodiversiteit	p. 67-81	
LA4	Verslag over de performantie op het vlak van gezondheid en veiligheid van contractors en subcontractors die op het terrein of op andere plaatsen werken of in opdracht van de rapporterende organisatie	p. 29-31 & p. 37	
EU28	Frequentie stroomonderbrekingen	Bijlage deel 3.7, 3.8 & 3.9	
EU29	Gemiddelde stroomonderbrekingstijd	Bijlage deel 3.7, 3.8 & 3.9	